

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์การนำระบบงานบริการทางสังคมไปใช้ในการปฏิบัติงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีระเบียบวิธีการศึกษา ดังนี้

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษาจากแนวคิดทฤษฎี เอกสารวิชาการ บทความ ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่เป็นบทความในเว็บไซต์ต่างๆ เพื่อนำมาประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์

2. ศึกษาภาคสนาม (Field Study) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการนำระบบงานบริการทางสังคมไปใช้ในการปฏิบัติงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงาน

ประชากรในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการให้บริการสวัสดิการสังคมแก่ประชาชน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด, ศูนย์พัฒนาสังคม, บ้านพักเด็กและครอบครัว, ส่วนวิชาการและแผนงาน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 250 คน และกำหนดขนาดตัวอย่างดูจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan ซึ่งกำหนดไว้ว่าขนาดประชากร 250 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 152 คน (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2551, น. 151) (ตามตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1

จำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการให้บริการสวัสดิการสังคม

หน่วยงาน	จำนวน ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	150	95
ศูนย์พัฒนาสังคม	75	40
บ้านพักเด็กและครอบครัว	22	15
ส่วนวิชาการและแผนงาน	3	2
รวม	250	152

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยประเมินผลสัมฤทธิ์การนำระบบงานบริการทางสังคมไปใช้ในการปฏิบัติงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยใช้รูปแบบ CIPP Model ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C)
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I)
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P)

ข้อมูลในข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 3 จะดำเนินการเก็บข้อมูลจากเอกสาร และรายงานที่เกี่ยวข้องของระบบงานบริการทางสังคม (Secondary Data) โดยการประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C) จะทำการศึกษาถึง นโยบายขององค์กร สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน และวัตถุประสงค์ของระบบงานบริการทางสังคม ส่วนการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) จะทำการศึกษาถึง ความพร้อมของทรัพยากร ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และเทคโนโลยี และการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) จะทำการศึกษาถึงกระบวนการให้ความรู้ กระบวนการนำไปใช้ และนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้ศึกษาได้กำหนดไว้

ข้อมูลในข้อที่ 4 ผู้ศึกษาจะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) คือ แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Question) และคำถามปลายปิด (Close Ended Question) เป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปและข้อมูลของการนำระบบงานบริการทางสังคมไปใช้ในการปฏิบัติงาน

1.1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 7 ข้อ เป็นเครื่องมือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) และมีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ความถี่ของการใช้ระบบงานบริการทางสังคม และรูปแบบการบันทึกข้อมูล

1.2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อประโยชน์ของระบบงานบริการทางสังคม เป็นเครื่องมือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีในด้านต่างๆ ของระบบงานบริการทางสังคม

เกณฑ์การให้คะแนนจะยึดเนื้อหาความของข้อความนั้นเป็นหลัก โดยข้อความที่ใช้จะเป็นทั้งในเชิงบวก (Positive) และเชิงลบ (Negative) ฉะนั้นการตรวจให้คะแนนจึงเป็น 2 ระบบ ดังนี้

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้ 4 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน	ให้ 5 คะแนน

ส่วนที่ 2 เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์การนำระบบงานบริการทางสังคมไปใช้ปฏิบัติงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของบุคลากรที่ปฏิบัติงานที่นำระบบงานบริการทางสังคมไปใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวน 19 ข้อ ประกอบด้วย ขั้นตอนการบันทึกข้อมูล ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล ความซ้ำซ้อนของบริการ ขั้นตอนการแจ้งการรับ-ส่ง ข้อมูลของ

ผู้รับบริการ ขั้นตอนการแจ้งระบบงานค้าง ขั้นตอนการรายงานข้อมูล ขั้นตอนการจัดทำหนังสือ ขออนุมัติ และประโยชน์ที่ได้รับจากการนำระบบงานบริการทางสังคมมาใช้ในการปฏิบัติงาน เกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจ ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	แทนค่าด้วยคะแนนเท่ากับ	5
พึงพอใจมาก	แทนค่าด้วยคะแนนเท่ากับ	4
พึงพอใจปานกลาง	แทนค่าด้วยคะแนนเท่ากับ	3
พึงพอใจน้อย	แทนค่าด้วยคะแนนเท่ากับ	2
พึงพอใจน้อยที่สุด	แทนค่าด้วยคะแนนเท่ากับ	1

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ทดสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยนำไปหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสภานิสิต และนำมาปรับปรุงแก้ไข จำนวน ภาษา การเรียงลำดับความ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Pre-test) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กับผู้ใช้ระบบงานบริการทางสังคมในส่วนกลาง จำนวน 30 คน เป็นรายบุคคล นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าได้ผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อประโยชน์ของระบบงานบริการทางสังคม ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8823 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูง

2. ความพึงพอใจของบุคลากรที่ปฏิบัติงานที่นำระบบงานบริการทางสังคมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9304 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูง

โดยผลการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งฉบับค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9305 แสดงว่าแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นในระดับสูง ผู้ศึกษาจึงได้ปรับปรุงข้อคำถามบางส่วนอีกครั้ง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นได้ว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความสมบูรณ์ สามารถครอบคลุมเนื้อหาและอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลผลิต

(Product Evaluation : P)

1. ผู้ศึกษาได้จัดทำแบบสอบถามออนไลน์ โดยทำการประสานทางโทรศัพท์กับผู้ใช้งานของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ศึกษากำหนด และจัดส่งหน้าเว็บเพจของแบบสอบถามออนไลน์ทาง E-mail (<http://spreadsheets.google.com/viewform?formkey=dDZ5bHJjQTVnLW04eDIHWjU1SHSHRxY6MA>) ให้กับผู้ใช้งานในหน่วยงานต่างๆ ในสังกัด โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 19 มกราคม 2553 ถึงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2553 ซึ่งจำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ มีจำนวน 250 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 152 คน ซึ่งมีการตอบแบบสอบถามเกินกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ผู้ศึกษากำหนด โดยผู้ศึกษาทำการคัดเลือกมาแค่จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและรายงานที่เกี่ยวข้องกับระบบงานบริการทางสังคม โดยประสานกับศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และส่วนวิชาการและแผนงาน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานั้น ผู้ศึกษานำข้อมูลที่เก็บเรียบร้อยแล้ว มาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ (Completeness) และความสอดคล้อง (Relevancy) ของคำตอบทุกข้อทุกประเด็น แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิจัยทางสังคมสหเคราะห์ศาสตร์ (Statistical Package for The Social Science) และใช้สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistic) ในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลของบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การประเมินผลสัมฤทธิ์การนำระบบงานบริการทางสังคมไปใช้ในการปฏิบัติงานฯ ได้แก่ ความพึงพอใจของบุคลากรต่อการใช้งานระบบงานบริการทางสังคม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การแสดงระดับคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สูตรดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ผู้ศึกษานำมากำหนดเป็นเกณฑ์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์การนำระบบงานบริการทางสังคมไปใช้ในการปฏิบัติงานฯ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.21 - 5.00	หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.41 - 4.20	หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.61 - 3.40	หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.81 - 2.60	หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.80	หมายถึง น้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินการประเมินผลและตัวชี้วัด

การประเมิน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตัดสิน
ด้านสภาวะแวดล้อม (C : Context)	- นโยบายขององค์กร - สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน - วัตถุประสงค์ของระบบงาน	- สภาพแวดล้อมก่อนและหลังการนำระบบงานบริการทางสังคมมาใช้มีผลต่อการปฏิบัติงานในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม
ด้านปัจจัยเบื้องต้น (I : Input)	- ความพร้อมของทรัพยากร เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และเทคโนโลยี	- ระดับความพร้อมเพียงของบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และเทคโนโลยี ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
ด้านกระบวนการ (P : Process)	- กระบวนการให้ความรู้ - กระบวนการนำมาใช้	- ร้อยละ 70 ของบุคลากรได้นำความรู้จากการอบรม ชี้แจง มาใช้ในการปฏิบัติงาน
ด้านผลผลิต (P : Product)	- ประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน - ความพึงพอใจของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน	- บุคลากรที่ปฏิบัติงานได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในระดับมาก - บุคลากรมีความพึงพอใจในทุกขั้นตอนของการใช้ระบบงานบริการทางสังคมในระดับมาก

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอผลการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งสาระสำคัญจากแบบสอบถามเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษาในรูปการพรรณนาอภิปราย (Description Statistics) และใช้ตารางประกอบการบรรยาย ประกอบด้วย

1. ผลการประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C)
2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I)
3. ผลการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)
4. ผลการประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P)